





1783

*

1. Bornius : *Constitutiones juris criminalis* XI. Programma, quo ultimarum suorum libertate assessores fac. jur. memoriam Bornianam indicunt.
- *
2. Silvesterius : *Animadversio* IV ex juris antiquo. Programma, quo Titum superiorum facultatum Decanis, Seniores et reliqui assessores memoriam Silvesterianam indicunt.
3. Bauer, *Hunius Godefridus*, fac. jur. pro cancellarius : De vasallo ad pecuniam, qua antecessor debitorum feudale solvit, ejus heredi restituendam obligato. Programma, quo saltemis Doctoria Augusti L. Antichini Fosselii indicunt.
4. Bauerus, *Hunius Godefridus* : *Regulae* : si vincas vix. centum te, vinco te ipsum, perperam in concursu certum licum darsi

1783.

5. Baucerus, Hurvici, Gorfpedi: Pacto hereditatis
renunciatio perfecta, caeteros renunciati legitimos
heredes, renunciantem remotiores, vel omnino non,
vel in sola legitima adstantendos esse.
6. Bergold, Thom. Gollub: De jurifurando calumnie
tum generali, tum speciali utalendo.
7. Priencrus, Christianum Gollub: Historie legum
Wisigothicarum in regno Hispanie vetere
Spec. I: De legibus Theodoricianis et Codice Rea-
riciano et in Decretis consuetudinum Rele-
brorum an Disputationes.
8. Bork, Georgius Hurvici: Principia astronomical
physical principia ad motus lune una cum
inequabilitatibus ejus explicandos necessaria.
9. Einertus, Christ. Gollub: Unimoda versiones de murgengaba.
10. Finzel, Augustus Gollub: Observationes varii juris argu-
menti.

1783.

11. Quintus, Christianus Augustus: De lege naturae
ex mente Cicerois.
12. Kindius, Fr. Adamus Theophilus: De speculi herodis
usum et auctoritate. Programma, quo orationem amplifi-
calem indicit.
13. Kindius, Fr. Adamus Theophilus: Censura herositatis
a peregrinis in indigenam facta utrum jus detractum
satis nec ne?
14. Kindius, Fr. Adamus Theophilus: De dote a detractis
hand libera.
15. Puelthanus, Fr. Theod. dim, fac. jur. procanclleus:
(Delinquenti occasio et an et quatenus delictum
ejusque poenam minuat?). Programma, quo sollenn-
ria inauguratica Ch. Guel. Puelthani indicit.
16. Puelthanus, Fr. Theod. dim; fac. jur. procanclleus:
(De pupilla a tutore ejusque filio hand ducenda ad orationem
D. Mores) Programma, quo sollennia inauguratica Caroli
Friedrich Meyeri indicit.

1783.

17. Paethmannus, Fr. Lud. Jun: Selecta capita de jure
bibliothecarum
18. Paethmannus, Fr. Lud. Jun: De moderamine in
culpata tutelae
19. Ran, Christianus: De Discrimine inter testa-
mentum militare et testamentum pagani in
doctrina conditum.
20. Reussig, Carolus Gottlob: De finibus disciplinae
Censurae oeconomicae publicae, privatae, politicae
et statisticae regum dei.
21. Segerus, Joh. Theophilus: Berathschlagung
über Saxonia . . .
22. Segerus, Joh. Theophilus: Quaestiones forenses.
lyll. 2.
23. Wenzel, Christianus Aug. Gustavus, J. d. phil. ex Decano
De Concessione insignium in imperio Caesareo Germaniae
Programma, quo ad audivit rationes in numeratione
Hanns Ridelii et dyptis imitat.

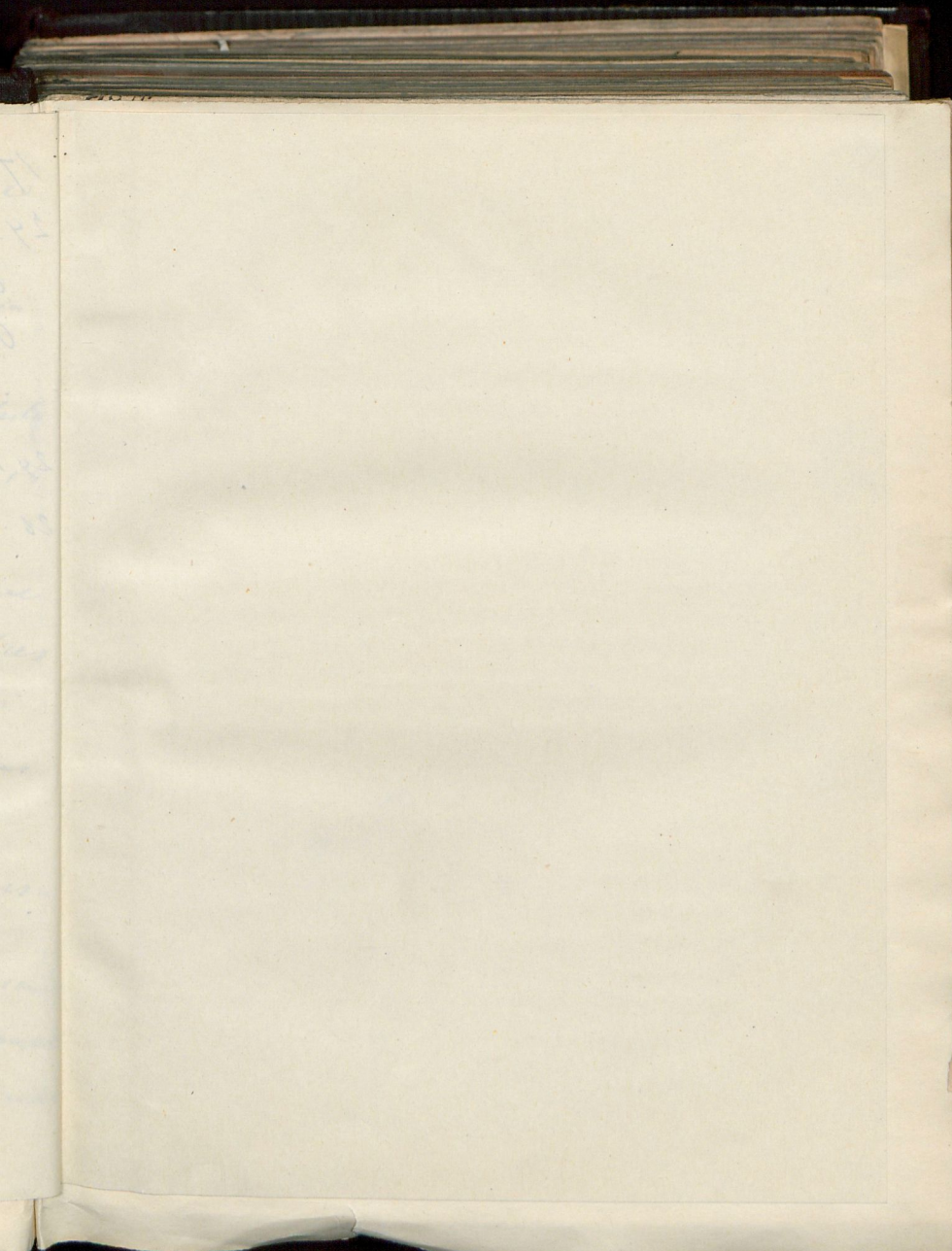
1783.

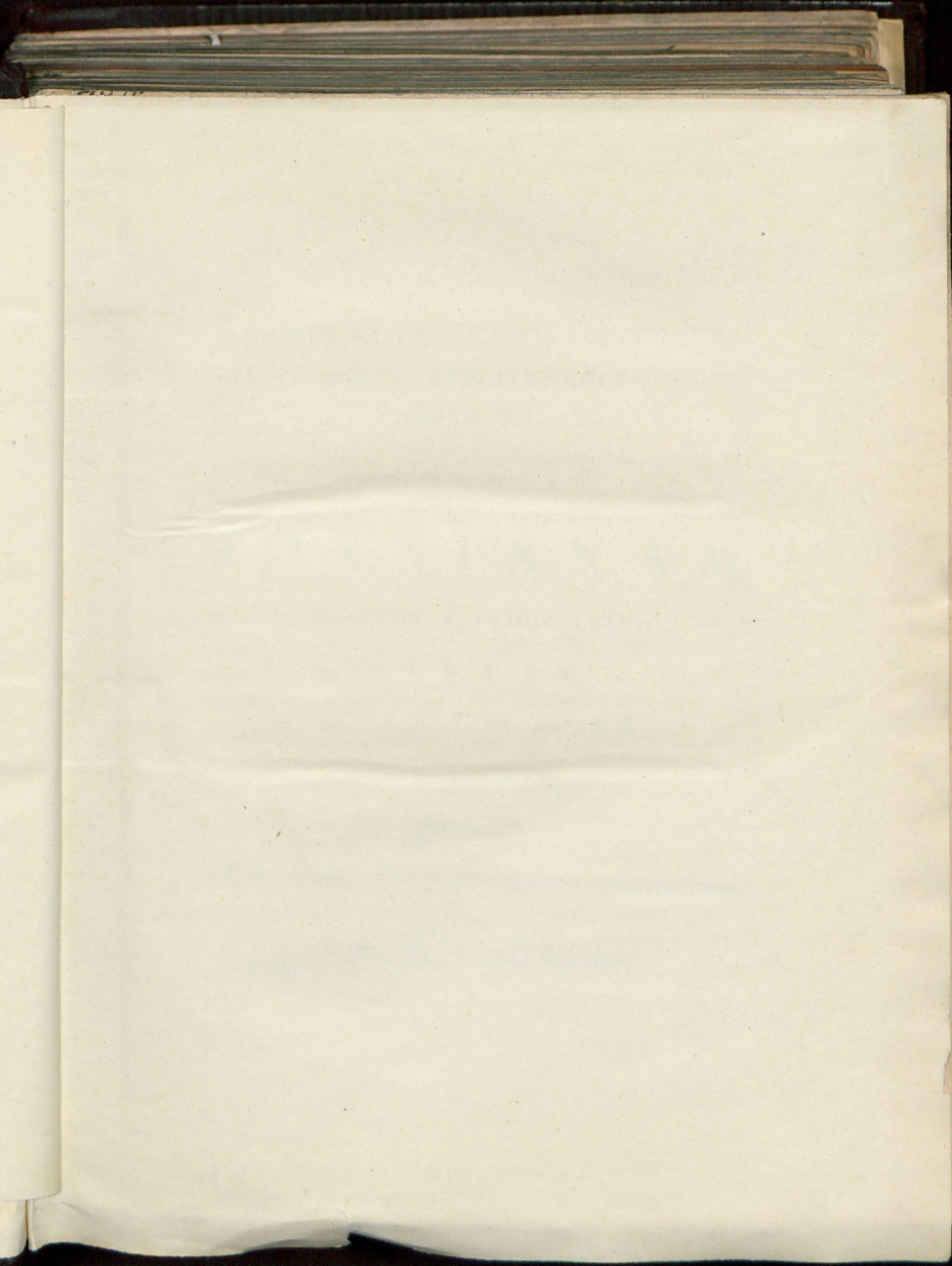
24. Winckler, Carolus Josephus, de iur. ius. pro cau.
cellariis: Collationum juris Criminalis XII et XIII.
Programma, quo solennia inauguralia Idemii Gott.
Lieberi Zschaschleri intulit.
25. Winckler, Carl Joseph: De juramento religioso.
26. Winckler, Carolus Wilhelmus: De actione spoliis.



178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200









MEMORIAM
SILVERSTEINIANAM

DIE XVI. APRILIS CIDIICCLXXXIII.

H O R A I X
IN AUDITORIO ICTORVM
RECOLENDAM

INDICVNT
TRIVM SVPERIORVM FACVLTATVM
DECANI SENIORES
ET
RELIQVI ASSESSORES

PRAEMISSA EX IVRE ANTIQVO
ANIMADVERSIONE IV.

MEMORIAM
SILVESTRIANAM

DE XII ANNI CIRCULARI
H O R A R I Y
IN AUDITORIO ICTORUM
RECTORUM
LUDOVICI

TRIM. SUPERIORUM FACULTATUM
DECANI SENIORES
ET
RECTORUM ASSESSORES

ANIMADVERSIONE IV
FRANCOFURTI AD M. A. 1590

VI

Cum reprehensionem metueremus, si orationibus, ex diverso disciplinarum genere habendis, proluisionem, ex causa aliqua mere forensi, solis iuris cultoribus amabili, depromptam praemitteremus, haec deligenda visa est ex Iure antiquo

ANIM ADVERSIO IIII.

De regeneratione libertorum.

Etsi veteres Romani libertatem tanti faciebant, vt eam omnibus rebus anteponerent, planeque aestimari non posse crederent, tamen, si quis ex tristi miseraque seruitute in plenissimam libertatem domini voluntate peruenisset, non tanta, si eius conditionem cum ceterorum ciuium statu consideraveris, felicitate fruebatur, vt maiorem desiderare non posset. Seruitutis, quam passus erat, macula semper adhaerebat, ita, vt liberti ab ingenuorum corpore plane arcerentur, diuersisque iuribus vterentur, quod non solum ea aetate factum, cum serui absque ciuitate manumitterentur, sed etiam iis temporibus, quibus omnes manumissi ciues Romani erant, HEINECC. *ant. Iur. L. I. t. 4. et 5.* Hinc fiebat, vt inprimis sub imperatoribus, apud quos liberti interdum plurimum valebant, varii modi excogitarentur, quibus libertis ingenuorum iura tribui possent, inter quos inprimis *natalium restitutio* eminuit, quae etiam *regeneratio*, graece *παλιγγενεσία*, *Nov. 78. c. 1. et 18. c. 11.* appellatur.

Natalium restitutio duplex reperitur, quarum vna, sub imperatoribus demum orta, principis beneficio dabatur, altera,

tera, diu ante, etsi forte sub alio nomine, cognita, iure postulari poterat, et causa cognita, per iudicis sententiam acquirebatur. Nos praecipue de prima agemus, dicto *regenerationis* vel *παλιγγενεσίας* nomine ab illa altera, de qua nonnisi quaedam inpergemus, distincta, quasi ea donatus nouus homo nasceretur.

Haec igitur nostra natalium restitutio beneficium principis erat, quo ex iusta seruitute manumissus e liberto ingenuus fieret, omniaque iura ingenuorum nancisceretur *l. 2. D. de natal. restit. l. 23. C. de nupt. et ll. infra citand.* Ex iusta igitur seruitute manumissus esse debebat, quoniam, qui iniuste seruierat, aut adhuc seruiebat, non opus habebat imperatoris beneficio, sed ipse ad ingenuitatem proclamabat, *l. 1. D. de colluf. deteg.* quod dicebatur re iudicata per sententiam ingenuus pronunciaris, *l. 5. et l. 1. D. si ingenuus esse dic.* Et hoc ipsum est alterum quod diximus genus restitutionis natalium, quae antiquis temporibus magis sub nomine vindicationis vel assertionis in libertatem ingenuitatemque cognita fuit, postea vero, quia eiusmodi hominis natales reperiebantur et agnoscebantur *l. 1. D. de colluf. deteg.* in primis natalium restitutio appellata est, *l. 1. D. de natal. rest.* Haec etiam apud *PLINIVM l. X. ep. 71. 72. 77. et 78.* commemoratur, qui Traianum consulit, an *ἄετις*, h. e. ii, qui, cum liberi nati et in pueritia expositi essent, tanquam serui educati fuerant, natalibus suis restitui deberent. Ab hac natalium restitutione sine dubio nomen traxit ea, de qua nos agimus, et de qua, postquam haec scripseramus, etiam *b. BREVNINIVM diff. anno 1755. habita*, aut potius *I. C. GEBHARDVM* quaedam

dam conuenientia commentatum esse, reperimus, siue regeneratio. Cum igitur, qui illam nancifcebantur, proprie natalibus red-derentur, h. e. in eam conditionem restituerentur, in qua nati fuerant, euenit, vt eadem appellatio ad omnem ingenuitatis confessionem transferretur, fingereturque nouum natalium genus, quibus restitui possent, qui non in libertate, sed in seruitute nati essent. Dicebantur igitur restitui natalibus iis, in quibus omnes homines nascerentur. Sic enim diserte Marcianus ait *l. 2. D. de natal. rest. Illis utique natalibus restituitur, in quibus initio omnes homines fuerunt, non in quibus ipse nascitur, cum seruus natus esset.* Cum enim hominibus a natura indita sit libertatis cupido, vnde et serui dominorum potestati contra naturam subiecti esse dicuntur, §. 2. *I. de iure person.* cumque initio generis humani de seruitute nec auditum esset quicquam nec cogitatum, concinnius aptiusque verbum reperiri non posse videbatur, quam si, qui serui nati essent, conditioni, ipsis quasi a natura debitae, reddi dicerentur, ei nempe, in qua natura omnes homines nasci voluisset, vel regenerarentur.

Haec natalium restitutio propria erat libertorum, ita, vt tunc demum, postquam dominus seruum suum libertate donasset, ipsi natalium restitutio peti posset, et gradus essent beneficiorum, primus libertatis, cui mox alter, ingenuitatis dignitas adderetur. In quo iterum ab illa altera differebat, ad quam, qui adhuc seruiebat, prouocabat *l. 1. D. de colluf. deteg.* nullo libertinitatis statu interiecto. Nam et si *MODESTINVS l. ult. §. 1. D. de restit. nat.* de macula seruitutis per regenerationem deleta loquitur, tamen verba mox anteceden-

dentia ostendunt, eum non maculam seruitutis praesentis, sed eam, in qua olim libertus fuerat, innuere.

Iam, si in regenerationis originem et auctorem inquiremus, nihil, nisi quod incertum sit atque obscure, deprehendemus, adeo, ut sub quo imperatore orta sit, definire nullo modo possimus. Attamen hoc mihi probabile videtur, eam sub iis imperatoribus, qui Antoninos proxime antecedeabant, ortam fuisse. Quodsi enim ad eos ICTOS attendimus, qui eius in Digestis mentionem faciunt, reperiemus quidem, eorum antiquissimum Q. Ceruidium Scaeuolam esse, quem M. Antonino a consiliis fuisse, ex Iulio Capitolino, *vita M. Antonini cap. 2.* constat. Neque tamen Scaeuolae temporibus natalium restitutio videtur res recens inuenta fuisse. Cum enim ille consulitur, an natalibus restitutus, ingenuus fiat, respondet, hanc rem nec dubitationem habere, nec vnquam habuisse, *l. 3. D. de nat. rest.* Ex quo facile apparet, eam ante Scaeuolam iam in usu fuisse. Sed forte sunt, qui, quoniam VLPIANVS AC PAVLVS seu, ut HEINECCIUS *l. c. L. II. c. 22. §. 3.* corrigit, solus Vlpianus in libro ad Legem Iuliam et Papiam Poppaeam mentionem iniiciat *l. 4. §. et 6. D. de iure aur. annul.* cum iuris aureorum annulorum, tum restitutionis natalium, exinde colligant, hanc ista quoque lege commemoratam, adeoque Augusti temporibus iam in consuetudine fuisse. At nobis hoc argumentum valde lubricum videtur, potius credendum, cum in legis Pappiae Poppaeae capite primo et secundo ingenuis, praeter senatores eorumque liberos, libertinas vxores ducere permissum esset,

HEINECC.

HEINECC. *ad leg. Papiam Popp. L. I. c. 5. et L. II. c. 1.* ICtum, in istam legem commentatum super hac simul quaestione egisse, an natalibus restituti vel iure aureorum annulorum donati ad perfecte ingenuos referri debeant, ac num eiusmodi ingenuis non natis, sed factis ex lege Papia connubium sit cum senatoribus; vnde saepe laudatus HEINECCIVS recte egit; quod istius legis aliquod capitulum de hac re non faceret.

Quodsi vero, quisnam hoc ius habuerit libertorum regenerandorum, quaeramus, eum nullum alium fuisse deprehendimus, quam ipsum imperatorem, vel principem. Quemadmodum enim principes omni tempore partem potestatis suae putarunt, existimationis maculam abstergere, vnde et iure nostro liberis illegitimis legitimorum iura tribuere, et infamia notatos in integrum restituere, ipsis liberum relictum, LYNCKER *de restit. famae*: ita et tunc soli imperatores ingenuitatis iura concedebant, atque natalium restitutionem penitentibus tribuebant. Sic VLPIANVS *l. 10. §. 1. de in ius voc. Natalibus restitutum princeps ingenuum facit*, ac MODESTINVS *differte dicit l. 5. D. de restit. natal.* libertum debere ab imperatore natalibus suis restitui, quocum etiam MARCIANVS *l. 2. eod. conspirat*, SCAEVOLA vero *l. 3. D. eod.* clarius, quam ut dubitari possit, ait: *Quaeris, an ingenuitatis iure utatur is, quem sanctissimus atque nobilissimus Imperator natalibus suis restituit, sed ea res nec dubitationem habet, nec unquam habuit, quam exploratum fit, ad omnem ingenuitatis statum restitui eum, qui isto beneficio principis utatur.* Videntur tamen post haec aliquando sub Diocletiano et Maximiano Herculio magistratus municipales hoc ius,

ius, quod imperatores suo beneficio seruauerant, ad se rapere contendisse. et ipsi quoque libertis regenerationem dare voluisse; quae res fecit, vt illi Imperatores ad Philadelphum (sine dubio praefectum vrbi) rescriberent, natales antiquos et ius ingenuitatis non ordinem praestare decurionum, sed ab ipsis imperatoribus peti debere, *l. 1. C. de iur. aur. annul.*

Non autem putandum est, natalium restitutionem meram solennitatem aut formulam fuisse. Imo vero varios effectus producebat, inter quos hic omnium maximus fuit, et in quo tota ea res versaretur, quod iura ingenuitatis, quid? ipsam ingenuitatem tribueret. Etenim, quemadmodum neminem latet, magnum olim inter ingenuos et libertinos fuisse discrimen, et fere nulla inter eos vitae ciuilibus communio, HEL-NECC. *ant. iur. L. I. t. 4. et 5.* ita nunc sapienti consilio factum, vt per hanc ex libertinitate in ingenuitatem transmutationem, et quasi regenerationem iura ingenuorum cum libertinis, cum vtrique ciues Romani essent, communicarentur. De qua re quamuis dubitari non possit, in primis loco SCAEVO-*LAE l. 3. D. de restit. natal.* saepius allegati, ac VLP-*IANI l. 10. D. de in ius voc.* in memoriam reuocato, simulque ipsis imperatoribus DIOCLETIANO et HERCVLIO *l. 2. C. de iur. aur. annul.* ipsoque IUSTINIANO *l. 3. C. de bon. libert.* auctoribus, tam magis illustrandi quam confirmandi gratia, adhuc MAR-*CIANVM l. 2. D. eod.* audiamus, qui: *Natalibus, inquit, restitutus quantum ad totum ius pertinet, perinde habetur atquo si ingenuus natus esset, ac aliquoties iam nominatum MODESTINVM l. ult. §. 1. D. eod. Libertinus, qui natalibus restitutus est, perinde habe-*
tur;

tur, atque si ingenuus factus, medio tempore seruitutis maculam non sustinuisse. Igitur pertinet ad fictiones iuris, quae pro veritate habentur. Quo loco dissensio inter vtrumque Ictum notanda, quorum ille fingebat, eum, qui restitutionem natalium acceperat, ingenuum natum, hunc eum tantummodo factum esse, vnde *MODESTINVS* medium aliquod tempus constituit inter natiuitatem et impetratam palingenesiam, quo demum illa fictio se exfereret. At *MARCIANVS* accuratius loqui videtur. Quodsi enim medium illud tempus, quo *MODESTINVS* fingendum dicit, quasi libertinus non seruiert, de nullo alio intelligi potest, quam de eo, quod inter natiuitatem ac natalium restitutionem interiectum esset, (nam eo, quod inter manumissionem ac palingenesiam intercedebat, libertini tanquam liberi facti, per se non seruiebant) eo ipso sequitur, pro eo haberi, ac si ab ipso natiuitatis tempore in seruitute non fuissent, hoc est, beneficium libertatis et ingenuitatis ad natiuitatis retrahendam esse, quod aliquam efficaciam quoad liberos medio illo tempore natos habere poterat. Idem etiam Imp. *IUSTINIANVS* confirmat, qui *l. 23. §. 1. C. de nupt.* hoc beneficio donatos ita degere dicit, quasi nunquam seruissent, sed ingenui nati essent.

Cum itaque libertinos per natalium restitutionem ingenui fierent, quomodo adhuc dubitare possumus, eos omnia simul iura accepisse, quae cum ingenuitate coniuncta erant? Vnde efficitur, eos potuisse non solum in legionibus militare, cultuque ingenuorum incedere, sed etiam mancipationum ominaque reliqua cum publica tum

privata iura habuisse, quae cum ciuitate Romana ingenui coniuncta erant.

Inter natalium libertis restitutorum effectus etiam hic singularis erat, qui intuitu patronorum producebatur. Etenim, quoniam hoc apud Romanos receptum erat, vt liberti tantum, non autem ingenui, patronos haberent, facile patet, in natalium restitutione ius omne patronatus periisse atque extinctum fuisse, id quod IUSTINIANVS ET MODESTINVS diserte affirmant. Quorum ille *l. 8. C. de bon. lib. In natalium restitutione omne ius patronatus tollitur*, hic autem *l. 5. pr. D. de nat. rest. Ius patroni, impetrata natalium restitutione amittitur*; ita vt nec reuerentiam ipsi amplius debent, *l. 10. §. 3. D. de in ius voc.* Hinc, quia in liberti natalium restitutione res patroni versari videbatur, introductum erat, vt nullus libertus hoc imperatoris beneficio donari possët, nisi aut ipse patronus aut eius filius consentiret, *l. 5. pr. l. 2. D. eod.*; quod tamen principes non semper adeo religiose seruasse videntur, vt se nunquam sine patronorum consensu tale beneficium largiri posse existimauerint. Cum enim MARCIANVS dicat *l. 2. D. eod.* Imperatores non facile solere quemquam natalibus restituere, nisi consentiente patrono, statim intelligitur, interdum tamen vel factum fuisse, vel fieri consueuisse, vt liberti inuitis patronis hoc beneficio ornarentur.

Ex hoc per regenerationem libertorum extincto iure patronatus denuo varia fluunt. Primo constat, patronos inter eos fuisse, quos praetor in ius vocari vetuit. Quoniam itaque

que

X

que natalibus restitutus nullum amplius patronum agnosceret, hinc fiebat, ut eum, quem antea tanquam patronum coluerat, post ingenuitatis statum acceptum in ius vocare posset, *l. 10. §. 3. D. in ius voc.* Porro non opus est, monere, olim patronis in bona libertorum hoc ius fuisse, ut his sine heredibus suis decedentibus, in eorum bona succederent, vel in testamento praeteriti a praetore bonorum possessionem acciperent, unde, qui multos locupletes libertos habebat, ipse locuples videbatur. Iam vero patronus et hoc ius liberto natalibus restituito amittebat, ut neque ab intestato decedenti succedere, *l. 2. D. de nat. restit.*, nec contra tabulas bonorum possessionem impetrare valeret, *l. 3. §. 1. D. de bon. libert.* Nec etiam vlli dubitamus, sic ingenuos factos etiam ab operibus alimentisque a libertis patrono praestandis liberatis esse.

Ceterum non liberti solum, sed et libertae natalibus restituebantur. Quod, etsi forte per se intelligi poterat, tamen *VLPIANVS* id dignum putavit, quod diligenter memoriae proderetur, dum, *Etiam feminae*, inquit *l. 4. D. de iure aur. anul.*, ius annulorum aureorum impetrare possunt, et iura ingenuitatis impetrare, et natalibus restitui poterunt. Ad quem locum, non possum non animaduertere, *DIONYSIVM GOTHOFREDVM* monere, alterum *ro et non esse coniunctim*, sed *disiunctim accipiendum*, quoniam natalibus restitui et iura ingenuitatis accipere, vnum idemque sit. Mihi vero non necesse videtur, particulae *et* hanc disiungendi vim attribuere, in primis, cum non solum restitutio natalium, sed etiam ius aureorum annulorum ingenuitatis iura concedat. Potuis *VLPIANVS* tres diuersos modos ingenuitatis consequendae indicare videtur,

nempe *primo* ius aureorum annulorum, *deinde*, quando quis in libertate natus, sententia iudicis ingenuus pronuntiatur de qua re supra diximus, et *denique* hanc nostram natalium restitutionem.

Tandem et hic non minimus effectus restitutionis natalium fuit, quod liberi, eo beneficio donati, interdum per id heredes sui fierent. Si quis enim v. g., quod factum IUSTINIANVS proponit *Nov. 18. c. 11.*, ex serua sua liberos procreasset, deinde vero eam manumissam vxorem duxisset, ipsique cum liberis natalium restitutionem impetrasset, eo ipso non solum illa vxor legitima fiebat, sed et filii in potestate parentis constituebantur, heredesque sui facti, ipsi ab intestato succedebant. Nam soli ingenui iura suorum heredum habebant, monente GOTHOFREDO *ad d. Nov. l. c.* ac docente VLPIANO *l. 1. §. 1. D. de suis et legit.* ita, vt nonnisi improprie libertinis heredes sui esse iure nostro dicantur.

Hoc autem aliquid singulare habet, quod, si quis natus esset ex libera et seruo, deinde vero eius pater manumissus natalium restitutionem et praeter hanc aliquem honorem adeptus esset, iste honor non prodesset filio, ante restitutionem natalium genito, *l. 6. C. eod.*; cuius rei rationem nos assequi non posse, ingenue fatemur.

Natalium restitutio cum iure aureorum annulorum multa communia habebat, vnde, sicut in Digestis titulus proxime se sequentibus, ita in Codice Iustiniano vno eodemque de vtraque re agitur. Nam quemadmodum natalium restitutio, ita et annulorum aureorum ius cum ingenuitatis iura tribuebat *l. 6. D. de iure aur. annul.*, tum a principe dabatur *l. 1. pr.*

D.

D. eod. l. 2. c. eod., item neque ignorantibus aut inuitis patronis concedebatur *l. 3. D. eod.* Denique ad hoc beneficium etiam feminae admittentur *l. 4. D. eod. cf. l. 10. §. 1. de in ius voc. I. G. RICHTERI diff. de lege Visellia, cap. 3. et BURMANN. de iur. aur. annul.*

Nihilominus tamen etiam haud paruum discriminis inter utramque rem fuisse deprehenditur, ita tamen, ut plus esset in natalium restitutione, quam in iure aureorum annulorum, illudque beneficium hoc vberius videretur fructuosiusque. *Primo* aureorum annulorum concessio aliquam quidem speciem ingenuitatis dabat, vel eius iura largiebatur, ita, ut eo beneficio ornatus pro ingenuo haberetur, at restitutio natalium ipsam ingenuitatem tribuebat, et ex libertinis ipsos ingenuos faciebat. Id manifestum est ex rescripto imperatorum Diocletiani et Maximiani *l. 2. C. eod. l. vn. C. ad L. Visell.*: Aureorum usus annulorum, beneficio principali tributus, libertinis (sic enim sine dubio, non libertinitatis legendum) quoad viuunt, imaginem non statum ingenuitatis praestant: natalibus autem antiquis restituti liberti ingenui nostro constituuntur beneficio, *cf. OISEL. ad Caii Inst. L. 1. t. 1. p. 6.*, vnde eleganter VLIPIANVS *l. 3. pr. D. de bon. libert.* dicit, ius aureorum annulorum confecutum viuere quasi ingenuum, mori quasi libertum. Hinc iure aureorum annulorum donatus tantum ut ingenuus haberi *l. 5. D. de iure aur. annul.*, et ingenuus intelligi *l. 6. D. eod.* dicitur, natalibus autem restitutus ingenuus fieri et ipsam ingenuitatem accipere *l. 10. D. de in ius voc. l. 2. C. de iure aur. ann. l. 3. C. de bon. lib.* Deinde et eo natalium restitutio praestabat iure aureorum annulorum, quod per

illam ius patronatus extingueretur, in hoc autem saluum maneret, id, quod idem VLPIANVS *l. ult. D. de iure aur. ann.* ex rescripto HADRIANI verum esse, diserte dicit. Inde fluebat cum hoc, quod iura aureorum annulorum adeptus patrono reuerentiam exhibere deberet, et ob hoc ipsum eum in ius vocare non posset *l. 10. §. 3. D. in ius voc.*; regeneratione autem donatus id posset, tum illud, quod patronus isti, deficientibus liberis, aut ab intestato succederet *l. 5. D. de iur. aur. annul.*, aut contra eius tabulas bonorum possessionem impetraret *l. 3. pr. D. de bon. lib.*, quod quoad natalibus restitutum, omni per palingenesiam nexu inter patronum ac olim libertum sublato, secus erat.

Haec ita vsque ad IVSTINIANI tempora mansere, qui in hoc mustaceo aliquam gloriolam quaerens, si orbem ingenuis hominibus impleret *l. 3. C. cod.*, omne, quod inter ingenuos et libertinos ad hoc tempus intercesserat, discrimen sustulit, simulque cum eo et ius aureorum annulorum et restitutionem natalium abrogauit. Lata enim A. C. DXXXIX., sub Apionis (non Arionis, vt vulgo legitur) consulatu, lege, quae inter eius Nouellas LXXVIII. est, praecepit, vt in posterum non opus esset libertis, restitutionem natalium a principe postulare, verum vt ipsa ingenuitas cum omni manumissione coniuncta esset ac copulata, aut si maus, imperator, ne omnis antiqua fictio interiret, simulabat, libertate donatum eo ipso et ius aureorum annulorum, et regenerationis accipere, quippe quae omnia, vt dicit, in posterum libertatis virtute sint secutura, omni nunc differentia inter libertinitatis ac ingenuitatis statum sublata. Quod quanquam non inficias imus

IVSTINIANVM in vtilitatem reipublicae sic constituisse, tamen an hac lege sua restitutorum conditionem omnino meliorem effecerit, eo magis dubitari posset, quo magis imperator illud *παράδοξον*, quod antea nonnisi in iure annulorum aureorum cernebatur, scilicet, ingenuum censeret et tamen patrono donatoribus libertatum omnia patronatus iura, non obstante ingenuitate redderet, generalibus vsus verbis *dict. Nov. c. 2. Ut nihil post hanc legem laedantur patronatus iura.* At vero salua res est. Etenim imperator non totum ius patronatus reddidit, quod cum plena ingenuitate persistere nulla ratione potest, sed ex tota hac lege apparet, Iustinianum inprimis id egisse, vt ingratitude libertorum, nunc ingenuorum, erga suos olim patronos reprimeret, vnde in toto hoc Nouellae capite secundo nonnisi eos admonet, vt dominis olim suis, quibus libertatem, et cum ea simul noua lege ingenuitatem adeoque integram fortunam deberent, tanquam parentibus suis ciuilibus, obsequium et reuerentiam seruarent antiquis legibus praescriptam, eo magis quoque abstinerent ab iniuriis vel adeo manibus inferendis, ac insidiis struendis, addita poena, alias eos in pristinum statum esse recāfuros. Verba *reuerentiam et obsequium* indicare videntur, veteres patronos post legem nouam ab antiquis libertis, praeter decentem obseruantiam ac operas, quas officiales appellare solemus, forte etiam alimenta in paupertate praestanda, nihil exigere potuisse, adeoque post hanc nouam legem patronos quidem in tantum mansisse, at quoad successionem et reliquas iuris patronatus particulas, nullum superfuisse effectum.

Quod

Quod autem dicit, omnem adeo a patronis nexum in manumissione remitti posse, id nihil noui erat, sed antiquis temporibus saepissime fiebat *l. 3. C. de bon. libert.*

At nunc, ut quotannis solet, praedicanda est liberalitas Viri generosissimi RVDOLPHI FERDINANDI, L. B. DE SILVERSTEIN et PILNICKAV, qui eximio erga bonas litteras et studia amore ductus, eorum cultores tantis beneficiis ornauit, ut dignus sit, cui et mortuo gratiae publice dicantur. Id nunc breuiter facient proximo die Mercurii in nostro auditorio, sequentes, theologiae, iurisprudentiae ac medicinae studiosi, nempe

GOTTLOB FRIDERICVS GRIESBACH, Penicencis Misnicus,
de iusto beneficiorum fine,
FRANCISCVS CAROLVS HVMBORG, Silesius, *de eloquentia cum iurisprudentia coniungenda,*
CAROLVS SAMVEL HILDEBRAND, Silesius, *de medicina veterinaria non negligenda*
acturi.

Vt igitur RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICVS, CELSISSIMI PRINCIPES, ILLVSTRISSIMI COMITES ET VTRIVSQUE REIPUBLICAE PROCERES, et tandem, qui in hac Vniuersitate versantur, RERVM DIVINARVM HVMANARVMQVE STUDIOSI vel in vniuersum rei litterariae, vel memoriae Siluersteinianae, vel nostrae, vel oratorum denique causa, frequenter conueniant, ac id, quod agitur, sua praesentia ornent, omni obseruantia rogamus atque contendimus. Scrib. Domin. Misericordias Domini anno CIDIICCLXXXIII.



EX OFFICINA SAALBACHIA.





ULB Halle

3

002 802 503

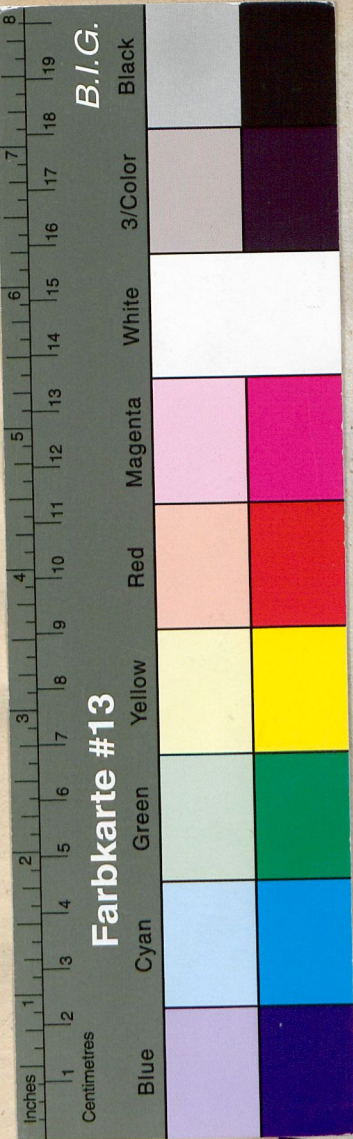


Sb.

Vol 18







2

1783, 2.

MEMORIAM
SILVERSTEINIANAM

DIE XVI. APRILIS CIOIOCLXXXIII.

H O R A I X
IN AUDITORIO ICTORVM
RECOLENDAM

INDICVNT

TRIVM SVPERIORVM FACVLTVM
DECANI SENIORES
E T
RELIQVI ASSESSORES

PRAEMISSA EX IVRE ANTIQVO
ANIMADVERSIONE IV.

